

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
In șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Știința ori crimă?

— In atențiunea domnului ministru al instrucțiunii —

de prof. Augustin Popa.

Instrăinarea intelectualilor de biserică este o rană deschisă în sufletul neamului nostru. Corupția vieții publice, cași prăpastia crescândă dintre țărani și „domni“, sunt urmări trești ale scăderii sentimentului religios în lăsa conducătoare. Primenirea sufletească a neamului, armonizarea satelor cu orașele, nu se poate, deci, închipui fără refacerea religioasă a intelectualilor, religia fiind temelia moralei și cel mai adânc și mai trainic element de legătură între diferitele pături sociale.

De aceea readucerea intelectualilor la fricos este pentru noi chestiune de viață. În coloanele acestui ziar s'a mai pus această problemă. S'a căutat originea răului. Și n'a fost greu de găsit. Căci, de sigur, familiile în maritate lor covârșitoare sunt pătrunse de spîritul credinței; în școlile primare și secundare se face educație religioasă obligatorie; nu aici este, în urmare, vina principală a indiferenței religioase a intelectualilor.

Universitățile sunt marea vâltoare a sufletelor tinere. Trecuți din severele îngrădiri ale școlilor secundare în libertatea nestânjenită a cetățeniei universitare, din liniștea orășelurilor de provincie în Babilonul corupției de capitală, tânărul cu fantazia arsă de dorinți, cu sânge înlocotind în patimi, nu are nici o barieră de care să-și razeme sufletul amețit de atâta ispită și seducție. Frânturile de cunoștințe religioase, salvate din naufragiul întregului bagaj de „știință“ din liceu, nu se mai întregesc. Alături de splendoarea sistemelor științifice din alte țări, chiar dacă ele nu sunt ținute în spirit antireligios, cele câteva reminiscențe vagi din catehism îi par cioburi de oglindă spartă, ruginită. Este un desechilibru între știința lui religioasă, care scade mereu, și între cunoștințele lui de specialitate în creștere continuă. Aceea nu mai poate suporta imensul edificiu de probleme cari sporesc alături de îmbogățirea lui intelectuală.

Vorba cuminte, autoritatea senină a celor puși la cârma științei ar putea și ar trebui să fie un continuu calmant și un statornic îndemn la luptă pentru salvarea și sporirea valorilor morale, ideale, ce dorm în sufletele tinere.

In schimb ce vedem? Scrisoarea unui student din Cluj, publicată în numărul nostru din 20 Martie, ne desvăluie o stare de lucruri deadreptul revoltătoare. De pe catedrele susținute din truda milioane de creștini ai țării se samănă în suflete necredința! Aceia, pe cari țara îi plătește ca să crească generația de mâine, în loc să întărească în suflete tot ce e bine și frumos, se năpustesc cu bisturiul lor mirosind a cadavru asupra lui Dumnezeu, taie

din sufletul tineretului credința, singurul talisman ce i-a sădit în inimă dela leagăn mama îngândurată, spre a-i apăra nevinovăția și cinstea bărbăției de primejdiile desfrâului și imoralității. — Și cazul dela Cluj nu este izolat. La Iași, și poate aiurea, se repetă!

In fața acestei situații este mai mult decât firesc, este o datorie să ne punem întrebarea: *ce se face la universitățile noastre, știință ori crimă?* Ce folos va avea neamul de învățați ieșiți din școala necredinței? Ce folos de învățătura care ruinează singurul suport moral: credința în Dumnezeu?

Această stare de lucruri nu-i iertat să mai dăinuiească! Aventurierii științei, cari sub scutul libertății învățământului își permit obrăznicia de-a spune prostii, de-a nălmui convingerile cele mai curate ale neamului, să-și caute alte cuiburi de halucinații! Cavalerii vagabonzi, cari părăsesc țara propriei lor științe și cu cuțitașul lor ruginit aleargă să ucidă pe Dumnezeu, să taie sufletele, pot să se facă ce vreau: filozofi rătăcitori, traficanți de idealuri, apostoli ai materiei, orice! Nu pot fi însă cu nici un preț educatorii copiilor cari au crescut, cași strămoșii lor, în pace cu Dumnezeul sufletelor și al tot trupul, cu Părintele dela care vine tot binele, care numai bine i-a învățat, făgăduind răsplata celor buni și pedeapsă celor netrebniți! Nu-i vorba aici de „nimicuri naive cari ne-au alintat copilăria“, dle tăietor de cadavre, ci de cea mai înaltă putere ideală și morală, în consecință de cea mai mare valoare socială-națională, care există! Iți recunoaștem toată libertatea, garantată în decretul regal de profesor universitar — deși ne indoim de știința DTale; căci un om serios la catedră rămâne în hotarele științei lui, nu bate câmpii streini; și un bărbat luminat trebuie să recunoască înafară de materie cel puțin acel postulat al științelor pozitive care se zice „invarianța legilor (nemateriale) naturii“ — dar nici o lege din lume nu-ți dă voie să faci rău, hoinărind în câmpuri străine. Rămâi la calapod! Acolo ești liber să primești cele mai nouă teorii. Poți să construești chiar însuși una, dacă îți dă mâna, de pildă despre iraționala întocmire a corpului omenesc, operă stupidă a hazardului; dar nu admitem să ne faci lecții de astronomie ori de creșterea ciupercilor! Pentru acest scop te plătim noi, milioanele de creștini, și pe Dumnezeu, te rugăm, să-l lași în pazel!

Ne-am adresa în acest scop conștiinței DTale, clădită pe „cultul omului“, dar nu știm unde e așezată și ce compoziție chimică are. Pentru noi este, deci, inexistentă. De aceea preferăm să atragem luarea aminte a ministe-

rului instrucțiunii asupra atât de patrioticei opere ce desfășori pentru înaintarea științei și moralității. E bine să se știe ce interpretare criminală se dă acelei faimoase libertăți a învățământului înalt. Ce minunată armonie între școala secundară cu educație religioasă obligatorie și între școala înaltă, cu desfrâul ei științific!

Ori, poate, crede și dl ministru că „religia e un simplu sistem pedagogic pentru copii“? Primejdios sistem! In clipa când copilul se trezește și vede fățarnicia în care a fost crescut, va trebui să devie un revoltat, un dușman implacabil al acestei ordine sociale, bazată pe fariseism. Nu există pedagogie întemeiată pe fățarnicie și minciună. Dacă altruismul și morală necredincioasă „au o cauză mai simplă și mai apropiată de noi..“ să o punem pe aceasta la baza întregii educații, deschis și pe față!

Firește, la așa ceva nu se poate gândi nici un ministru. Căci țara care din sudoarea ei susține ministerele, plătește automobilele și dactilografele nenumăratelor secții și inspectorate, țara aceasta de țărani harnici și cinstiți crede într'adevăr, sincer în Dumnezeu, și vrea să aibă în ministere și la catedre oameni cari cred la fel. Aceia cari au alte convingeri sunt liberi să le propage pe orice altă cale legală, dar nu în școlile noastre! In consecință suntem siguri, că ministrul de instrucție al țării românești, este reprezentantul sufletului românesc integral, cuprinzând și fondul religios al acestuia. A presupune contrarul ar însemna să-i aducem nemeritata ofență de-al crede capabil să lucreze contra propriilor lui convingeri, de dragul automobilului ministerial. Ministerul nu va mai putea îngădui deci să se lăfăiască la catedrele universității lipsa de conștiință și de răspundere. Dacă va fi nevoie vom ști să-i aducem la cunoștință acest lucru și pe altă cale. Căci țara aceasta creștină are un puternic cler creștin, un patriarh ortodox chiar, trimite în dieta țării reprezentanți creștini, cari vor ști ca legilor înțelesul dorit de cetățeni.

Aerisirea din salele de învățământ este, firește, numai o parte din munca ce trebuie făcută pentru apropierea viitorilor intelectuali de biserică. Se mai recer o serie întregă de măsuri și întocmiri pentru a apăra moralitatea și a întregi conștiințele religioase ale tineretului. Acestea privesc în prima linie biserică. Sperăm că conducătorii bisericii le vor ști lua din bună vreme, până când încă nu este prea târziu!

„Respectați-ne copiii“. Căile de propagare ale imoralității sunt nenumărate. Afizele murdare și broșurile pornografice sunt din cele mai primejdioase, în deosebi pentru copiii dela orașe. Impotriva acestui rău și-a propus să lupte o asociație creștină din Paris, constituită după toate formele legale, sub denumirea din fruntea acestor șire.

Programul ei spune, între altele: „Atât noi cât și copiii noștri avem dreptul de-a trece

pe străzile și piețele publice, fără ca ochii noștri să vadă lucruri scandaloase pe diferite afișe și reclame... Noi ținem casele noastre curate; trebuie ca și străzile să fie tot atât de curate ca și casele noastre. Nu ne vom lăsa, până ce nu va dispărea tot ce poate strica sufletul copiilor noștri... Vom curăți străzile și piețele publice precum ne curățim casele, fără a ne da înapoi înaintea oricărei greutate ce vom întâmpina în cale.

Dela vorbă, asociația a trecut îndată la faptă. Grupuri de părinți au inspectat vitrinele și chioscurile de ziare, cerând îndepărtarea publicațiilor imorale. Publicul mare a rămas încântat de această acțiune, iar un ordin al prefectului poliției a poruncit îndepărtarea imediată a tuturor publicațiilor pornografice și a afișelor imorale.

Răul există și în orașele noastre în măsură mare. La curmarea lui însă nu se gândeste nimeni, deși atât părinții, cât și biserica și statul sunt deopotrivă de chemați și interesați în a-l stârpi. Căci înzadar feresc părinții și dascăli nevinovăția tinerelor odrasle de primejdiile cari îi ispitesc cu o neînchipuită putere de seducție la tot pasul. Chipurile cari strigă de pe toți pereții, broșurile ieftine, cu titluri și chipuri ațîțătoare, cari le surid din toate chioscurile de ziare, din vitrinele librăriilor, la porțile salelor de cinematograf, distrug pe nesimțite toată truda educației de ani întregi.

Ce rezultate minunate am putea avea dacă membrii Sfântului Sinod ar depune în această direcție numai jumătate din zelul sacru ce-l desfășoară pentru a mijloci nedreptățirea parohiilor unite în chestiuni de reforma agrară și a stoarce tot felul de făgăduieli și ajutoare menite a pescui câte-un suflet rătăcit!

Cine samănă vânt... În munții apuseni se petrec lucruri excepțional de grave. Comunele *Albac, Arada, Scărișoara* și *Secătura* s'au lăpădat de legea ortodoxă, *trecând în massă la secta pocăită*. Autoritățile superioare bisericesti au trimis pe faimosul apostat Pașca să potolească spiritele și să deschidă bisericile

părăsite. „Rezultatul însă — spune raportorul unui cotidian — a fost cu totul contrariu celui așteptat. Agitatorii, văzând marea parte a populației înclinată să reia drumul bisericii, au asaltat casele preoților, au luat cheile bisericilor și le-au încuiat, strigând în gura mare, că nu au nevoie nici de preoți, nici de biserică...” Astfel slujbele din săptămâna patimilor nu s'au putut ține.

Am citit cu sinceră amărăciune și îngrijorare despre această năvală a primejdiosului puvoiu, care deodată cu religia amenință să îngroape în vârtejul apelor lui tulburi țara și neamul. Un lucru totuși trebuie constatat: succesul acesta, și cele viitoare, ale pozițiilor sunt o urmare firească a metodei de „pastorație” a bisericanilor ortodocși. În loc să-și vadă, anume, de creșterea religioasă a propriilor credincioși, ei facunjură uscatul și marea ca să-i învrăjbească pe ai noștri spre a pescui în tulbure. Dar cine samănă vânt, seceră furtună! Sperăm, că aceste dureroase lovituri, vor avea darul de-a-i trezi. Faimosul art. 41 din *ingropatul* regim al cultelor le va suride de-acum, de sigur, în o lumină nouă, mult mai puțin simpatică și făgăduitoare, decât în trecut.

Tirania modei.

Îmbrăcămintea femeilor și dansurile moderne au ajuns o adevărată sminteală a veacului. Sfidând bunul simț și cerințele igienei deopotrivă, au devenit simpli agenți ai desfrâului, cu atât mai primejdioși, cu cât au ca seuză generală tirania modei, căreia sexul slab nici nu mai încearcă să-i reziste.

Reacțiunea împotriva acestor atentate la simțul de pudoare n'a întârziat. Insuș Patriarhul Romei a dat semnalul de alarmă. În repețite rânduri a condamnat cu toată energia moda necuviincioasă; a îndemnat pe părinți și preoți să lupte împotriva acestei primejdii morale; nu a admis să se mai prezinte în audiențe și în biserici decât femei îmbrăcate modest și cuviincios; diferitelor congregații creștine le dă ca intenție generală pe luna

Maiu — lună închinată Fecioarei Maria — să se roage pentru modestia creștină în îmbrăcăminte să ia locul modei imorale de azi. Urmând îndemnul Papei, preoțimea catolică din țările apusene a întreprins o adevărată cruciată pentru biruința gândului creștin în îmbrăcăminte și dansuri. S'au format un număr întreg de asociații de mame creștine, cu și tem nevinovăția odraslelor. Mai mult: unele state a intervenit însuși auctoritatea publică, cu măsuri polițienești, pentru a apheni bunul simț împotriva tiraniei modei. Piliștii Italiei a urmat-o mai nou Grecia. Și cât de serios iau Grecii ordonanțele date în această privință, au avut ocazia să o vadă un grup de turistice americane, venite de peste ocean ca să vadă vechea Eladă. La frontiera Greciei au avut neplăcuta surpriză de-a fi oprite numai după ce și-au lungit rochiile (chiar cele din geamantane!) după prescripțiile ordonanțelor (15 cm. dela pământ) au fost lăsate să intre.

Rezultatele acestei mișcări de înșănătoșare se vad de pe acum. În toată Italia, pe pildă, nu vezi o damă îmbrăcată indecent. Străinele, cari se rătăcesc pe acolo cu rochii prea scurte și tăiate, sunt obiectul privirilor curioase a trecătorilor, așa că pe calea cea mai scurtă se reîntorc la hotel și se îmbracă potrivit obiceiului țării. În tot apusul, în Paris chiar, celebrele dansuri moderne importate dela sălbaticii Africii se joacă doar pe scenele cabaretelor, nicidecum însă la balurile și seratele din lumea bună.

La noi domnește, în privința acestor liniștea cea mai candidă, de parcă numai după auzite s'ar pomeni acest rău. În aceeași vreme însă ravagiile modei în îmbrăcăminte și dansuri întrec orice închipuire. Importatori credincioși ai tuturor relelor și extravaganțelor din apusul noi ducem în saloane și învățăm în școlile de dans ceea ce se face la Paris pe scenele locurilor de noapte. Mai avem apoi și nefericirea de-a le aplica și generaliza după gustul nostru primitiv, lipsindu-le și de puțina grație ce au sub puterea gustului rafinat al civilizațiilor străvechi. La noi dansurile sunt o serie de miș-

Foiața „Unirii”

Incă o pastorală.

— Din Cuvântul de Paști al Preasfințitului Alexandru al Lugojului *) —

»Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul»

Iubiți fii!

Sărbătoarea Paștilor, Sărbătoarea Sărbătorilor, sosit-a din nou să ne învăluie în mireasma-i sfântă și să ne înalțe sufletește, zmulgându-ne din val-vârtejul lumii acesteia păcătoase.

Învierea lui Hristos este doară o înviere și pentru sufletele noastre obidite, robite patimilor și păcatelor; este un izvor de înviore și renaștere, pe toată linia, așa cum învie și renaște și natura moartă la atingerea dulce a suflării primăverii, ce ne sosește pe razele curate și viorii ale mândrului soare. Soarele dreptății Isus Hristos, care ne-a venit din Cer pe o rază curată din sânul Tatălui, nu poate decât să ne reînviore sufletește cu prilejul învierii sale mărite, când ni se arată în toată strălucirea razei dumnezeieci sale suprafirești. De aceea, așadară, ne bucurăm cu toții de această zi de mare praznic; de aceea ne

*) Publicăm acum partea mai însemnată din cuvântul de sărbători al Preasfințitului Dr. Alexandru Nicolescu, fiindcă pentru numărul de Paști ne-a sosit prea târziu. N. R.

desfățăm în ea, ziua, pe care Domnul a făcut-o, arătându-și în și prin ea mărirea sa neasemuită. E cu dreptate, deci, să vă bucurați azi cu toții, și eu, păstorul sufletelor voastre, împărtășesc bucuria voastră, din toată inima mea.

Ca un semn și o urmare a bucuriei ce-mi copleșește sufletul, și totodată, ca să adaog și bucuriei sufletelor voastre noi puteri, țin să vă arăt, cu cest prilej sărbătoresc, **de ce a fost nevoie, ca Isus Hristos să învie...** Arătându-Vă aceasta, pe urmele sf. Toma de Aquino, bucuria voastră va crește în puteri, va fi cuminte și rațională, și nimeni nu o va putea lua dela voi, fiind așezată pe temelii neclătite. Totodată, făcând-o aceasta, urmez obiceiul meu de a vă tâlmăci rostul sărbătorilor mari — când vă adresez câte-o epistolă — din toate punctele de vedere, cari pot interesa pe un creștin.

A fost nevoie ca Isus Hristos să învie **spre a vădi dreptatea dumnezeiască**, căreia-i aparține să preamărească pe cei ce se zmeresc pentru Dumnezeu, după cuvântul Maicii Domnului: Pogorît-a pe cei puternici de pe scaune, și a ridicat pe cei smeriți (Luc. 1, 52). Hristos, din dragoste și ascultare față de Dumnezeu, smeritu-s'a pe sine până la moartea crucii. A fost deci nevoie să fie preamărit din partea lui Dumnezeu prin glorioasa sa înviere.

A fost nevoie ca Isus Hristos să învie **spre a ne întări credința noastră**. Într-adevăr prin înviere ni s'a întărit credința în dumnezeirea lui Isus Hristos. De aceea se spune

în epistola a doua către Corinteni (13, 4): „Căci de s'a și răstignit după neputință, în via viu este din puterea lui Dumnezeu”. Căci în răși spune-vom cu acelaș apostol: „Iară dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este credința voastră”. (1. Cor. 15, 14). Și așa bine se spune în psalmul 29 v. 9: „Ce folos este întru strălucirea mea, când mă pogor eu întru stricăciune”. De fapt, zice-vom pe urmele sf. Augustin: dacă nu ar fi înviat Hristos îndată, și trupul i-ar fi putrezit în mormânt, nu ar mai fi putut vedea nimănua adevărurile sale dumnezeiești, mai ales, și mai presus de toate, adevărul dumnezeirii sale, nici să câștige pe nimeni pentru căci s'ar fi dovedit a fi fost un șarlatan și mincinos de rând.

În locul al treilea învierea lui Hristos era de lipsă **spre întărirea nădejdei noastre**. Văzând că Hristos, căpetenia noastră, învina nădăjduim pe dreptul să înviem și noi. Nu spune apostolul Pavel lămurit: „Și de vreme ce Hristos se propovăduiește, că s'a sculat din morți, în ce chip zic unii între voi, că învierea morților nu este?” (1. Cor. 15, 12).

Învierea lui Hristos era necesară iarăși **spre pilduirea vieții credincioșilor**: „... Pentru că cum s'a sculat Hristos din morți prin mărire Tatălui: așa și noi întru învierea vieții să urăzăm blâm” (Ep. către Romani 6, 4). În ce chip, știind, că Hristos, carele s'a sculat din morți, nu va mai muri... Așa și voi socotiți-vă morți a fi păcatului, și vii lui Dumnezeu întru Hristos Isus Domnul nostru” zice acelaș apostol

cări grotești și sărituri desgustătoare; îmbrăcăminte femeilor o sfidare directă a celui mai elementar bun simț și dovadă a lipsei totale de pricepere estetică.

Lumea bună este adânc scârbită de această situație revoltătoare. Foarte multe mame, acelea cari văd viața cu ochii deschiși, se hotărăsc cu greu să-și ducă fetele la balurile devenite școale ale desfrâului și morminte ale nevinovăției. Dar nimenia nu are curajul să întreprindă o mare acțiune de îndreptare. Biețile femeii sunt sclave credincioase ale atotputerniceii mode. Sunt multe cărora acest jug le place chiar. Părinții prea sunt ocupați decât să se gândească la aceste fleacuri femeiești. Din partea organelor de stat, socotind înalta moralitate ce domnește în ele, ne putem aștepta la o înrăutățire mai curând, decât la o îmbunătățire a situației.

Singura putere care poate lua lupta și pe acest teren este preoțimea. În primul rând cea din orașe. Dar și pe sate este pretutindeni câte un grup, mai mare sau mai mic, de doamne și domnișoare, cari nu se deosebesc într-un nimic, ba stau să-și întrecă colegile dela orașe, spre a nu părea simple găște de provincie. Predici cuminiți, trezirea părinților la conștiința răspunderii ce au pentru creșterea copiilor, observații făcute la timp potrivit, etc. vor porni și la noi o mișcare de însănătoșare. Mai ales că noi avem și avantajul minunatelor noastre costume și jocuri naționale, cari întrec în frumusețe toată marfa importată dela canibali.

Reușita acestui început însă depinde de un lucru: felul cum se îmbracă doamna preoțiasă și domnișoarele preotului. Dacă în propria sa familie preotul nu știe face rând, nu poate înstăpâni bunul simț creștin, cum va putea face pe alții să-l asculte?!

Lupta trebuie, totuși, începută fără amânare. Este o datorie oficială a preoțimii!

Verax.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.

În aceeași epistolă, cu câteva șire mai jos. Nu va mai împărăți deci păcatul în trupul nostru muritor cu poftele lui, nici nu vom mai face mădularile noastre arme de nedreptate păcatului, ci pune-ne-vom și pe noi înaintea lui Dumnezeu ca înviați din morți, și mădularile noastre ca arme de dreptate lui Dumnezeu, ca să folosesc iarăși cuvintele apostolului neamurilor.

În sfârșit învierea Domnului a fost necesară spre desăvârșirea mântuirii noastre. Căci precum răbdând relele, s'a zmerit pe sine murind, ca să ne mântue de rele, tot astfel s'a și preamărit înviind, ca nouă să ne chezeșuiască bogate bunătăți și comori sufletești, cum zice apostolul: „Carele s'a dat pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră“ (Rom. 4, 25).

Iată dară, iubitorilor mei fii, pe ce temeie declintit este așezată credința noastră întru învierea strălucită a Domnului Hristos, atât de necesară nouă din toate punctele de vedere. Orice om cu minte întreagă trebuie să o primească și să mulțumească cu zmerenie înțelepciunii dumnezeiești, care așa de bine le-a întocmit toate, cu multă măsură și socoteală dreaptă.

Dorind ca sfânta și mărita înviere să vă aducă multă bucurie și fericire, mai multă ca până acuma, vă împărtășesc din inimă binecuvântarea arhierescă. Darul Domnului să fie cu voi cu toți.

Cronică bisericească

Iarăși concordatul. Înainte de Paști — spun gazetele — fostul ministru al Cultelor, d. *Lapedatu* ar fi declarat ziaristilor, în Cluj, că *concordatul cu Vaticanul a fost încheiat*. Vestea n'a fost desmințită, o dăm totuși sub toată rezerva. Concordatul, anume, este pentru moment cea mai grozavă sperietoare a bisericii pravoslavnice. De aceea veștile despre semnarea lui, apropiată ori înfăptuită, apar periodic după plan, ca strigăte de alarmă menite, probabil, a nu lăsa să adoarmă spiritele marilor străjari ai destinului ortodoxiei. Pe noi nu ne tulbură eceste alarme. Nu noi, ci statul are interese de apărat prin concordat. Au spus-o acești miniștri tuturor guvernelor, dela unire încoace. Amusant este numai felul cum înțelege biserica dominantă și susținătoare de stat să susțină interesele neamului.

Pentru încreștinarea lumii. Expoziția misionară din Roma a dovedit lumii întregi, prietenilor și dușmanilor deopotrivă, extraordinara putere de viață a bisericii Romane. Ea a fost în același timp mărturie grăitoare a străduirilor depuse de această biserică pentru a implini porunca Mântuitorului: „Mergând învățați toate popoarele...“

La închiderea ei, Părintele Papa Pius a dat, în 18 Februarie, o nouă enciclică, menită a întări și mai mult puterea misiunilor catolice între păgâni. Serisoarea îndeamnă pe toți credincioșii lumii să se roage pentru acest gând, să dea milă și să sprijinească vocațiunile de preoți misionari. Stăruie mai ales asupra necesității de-a se forma la toate popoarele încreștinate *cler indigen*. Înăptuirea acestui gând va deschide, de sigur, o eră nouă în istoria misiunilor catolice.

La noi până acum este prea puțin cunoscută și sprijinită această manifestare de viață a bisericii. Este o sfântă datorie să sădăm de-acum înainte în sufletele credincioșilor dragostea față de misiuni. Simpla descriere a unei părți din istoria încreștinării păgânilor, ascultată de popor cu o sete nespusă, este mijlocul cel mai potrivit și mai ușor de întărire a credinței și de înălțare sufletească. Iar rugăciunile ce se vor rosti apoi pentru înaintarea acestei opere vor fi un modest început de-a plăti o mare datorie: recunoștința față de Dumnezeu pentru darul dreptei credințe de care ne-a învrednicit.

Misiuni în Valea Lupului. Le-a ținut Reuniunea de misiuni din Lugoj, în 6—9 Martie. Au fost conduse de p. Dr. G. Fireza, care a ținut toate predicile. Ca pretutindeni, succesul a fost desăvârșit. S'au mărturisit și cuminecat peste 300 inși. La sfârșit s'au făcut procesiunile în jurul bisericii, cu rugăciunile pentru câștigarea iubileului. — În sufletele credincioșilor se va resimți lungă vreme efectul acestor zile bogate în daruri.

Un gând bun. Pentruca credincioșii noștri să fie bine pregătiți a primi darurile sufletești ale „Anului Sfânt“, aceeași Reuniune de misiuni a hotărât să țină, pe cât se poate în toate parohiile, în Dumineci și sărbători fixate înainte, câteva predică, după cari se va face spovedirea credincioșilor și se vor îndeplini, în comun și solemn, actele prescrise pentru dobândirea indulgențelor iubilare.

„Presa bună“. Mâna de catolici din dieceza Iașului dă dovezi tot mai grăitoare de zel creștinesc și spirit de jertfă. Societatea de editură „Presa bună“, bine cunoscută și ceti-

torilor noștri, în 25 Februarie c. și-a cumpărat *tipografie* proprie, pentru care va clădi și un local propriu. Toate acestea din daniile credincioșilor.

Salutând cu bucurie această nouă putere de viață creștină, a doua tipografie catolică din Moldova, nu putem să nu ne gândim la presa foarte puțin organizată a bisericii noastre. Societatea „Sfânta Unire“ trebuie să intre în activitate!

Dela catolicii din București. Asociațiunea catolicilor din București și-a ținut în 7 Martie, în cadre impunătoare, adunarea generală. S'a reales vechiul comitet, în frunte cu dl. Skupiewski. Bogata dare de seamă a comitetului dovedește o activitate deosebit de intensă și rodnică.

Încrăstând acest lucru, ne gândim la frumosul gând ce începuse a se infiripa și la noi în „Societățile Sf. Pavel“. Ne-am bucura, dacă am primi și dela ele, din toate centrele, vești bune. Ar fi mare păcat să moară un gând atât de folositor. Și dacă va muri, din vina cui? Laicii noștri au dat dovezi că se știu grupa în jurul bisericii, pentru a-și mărturisi credința cu bărbăție. Decât că la conducerea acestor societăți, de intelectuali mai ales, trebuie și pricepere și stăruință!

Lupta pentru calendar. Situația religioasă nu e mai bună nici în Basarabia decât în munții apuseni. Deosebirea e, că acolo nemulțămirea se deslănțue din pricina cunoscută a schimbării calendarului. De dragul păcii, — poate și a popularității — proaspătul ministru de interne, d. O. Goga, metamorfozat în, papă al ortodoxiei, printr'un ordin telegrafic a lăsat deplină libertate populației să serbeze Paștile după stilul vechiu. Nemulțumit de această dispoziție a rămas, în schimb, „Viitorul“, patronii cărui n'au știut folosi acest truc electoral, și Sfântul Sinod, care în sesiunea din 11 Aprilie va și protesta, — după ploaie, firește, — împotriva ei.

Știri mărunte.

Personale. După săvârșirea obișnuitei ceremonii de Paști I. Preasfinția Sa p. mitropolit VASILE a plecat Marți, a treia zi de Paști la București, de unde Joi, în 8 Aprilie, și-a continuat drumul spre Roma. I. Preasfinția Sa este însoțit în acest drum de P. Ioan Agârbiceanu.

Un semn al vremilor. Ziarele vestesc, că învățătorii polonezi au adresat forurilor competente o cerere interesantă: să se ia măsuri, ca copiii de școală cari au implinit vârsta de 16 ani să nu fie admiși în galeriile parlamentului. Scenele din parlament, anume, au o foarte rea influință asupra tineretului. — Un semn și acesta despre înaltul nivel la care stau parlamentele de azi.

Din tainele mumiiilor. Orientalistul francez Dr. Mardrus, într'un interview dat cu privire la moartea egiptologului Georges Bénédite, și-a exprimat convingerea că vechii egipteni știau să condenseze în jurul mumiilor o anumită forță dinamică, natura căreia încă nu o cunoaștem. Așa s'ar explica moartea repentină, în anii din urmă, a multor egiptologi celebri, între cari și Lordul Carnarvon, descoperitorul mormântului lui Tutankamon.

Despăgubirile de războiu pe 1926. Din cele 200 milioane Lei destinate pe 1926, comisiunea centrală a despăgubirilor de războiu a împărțit următoarele ajutoare: O cotă de 20 milioane pentru stațiunile balneare și societățile de navigație; 15 milioane județelor, exclusiv pentru spitale; 10 milioane pentru bănci populare

și cooperative; 35 milioane pentru industriile aflate în funcțiune (minus cele petrolifere); 18 milioane și jumătate pentru teritoriile unite (și anume 75 milioane pentru Ardeal, 10 pentru Bucovina și 1 milion pentru Basarabia). Intreg restul de 101.5 milioane urmează să se repartizeze ca ajutoare individuale, în aceleași condiții și după aceleași norme ca și în anii trecuți, dăunaților din comunele de pe malul Dunării, cari n'au fost ajutate până în prezent. — Pentru funcționarii cari au să primească despăgubiri s'a hotărât să se dea deocamdată 50 la sută din suma constatată.

Locale. Dumineca viitoare, a Mironosișilor, va predica în catedrală p. Nicolae Popp, profesor al școlii normale.

— Luni, a doua zi de Paști, tinerii meseriași au aranjat, în sala de gimnastică a liceului de băieți, o foarte reușită »petrecere românească«. Intelectuali și meseriași s'au simțit foarte bine împreună la această petrecere, în care a prevalat portul și jocurile naționale. Și încasarea a fost la înălțime: peste 8000 lei.

— Duminecă, 11 Aprilie, Cercul cultural »Valea Târnavelor« din Cluj va da o *reprzentatie teatrală*, în sala de gimnastică a liceului de băieți. Inceputul la ora 8^{1/2} seara. Jumătate din venitul curat este destinat pentru »Institutul Recunoștinței«.

Inbunătățiri la trenuri. În o recentă conferință de căi ferate ținută la Viena s'a decis să se pună în circulație cu data de 15 Maiu, noi trenuri accelerate directe de marfă, între România și statele Europei centrale. Germania n'a fost admisă deocamdată în această înțelegere.

O Veneție americană. Americanii o fac și asta. O plajă americană se va transforma, cu puterea de vrajă a dolarului, în o copie fidelă a Veneției italiene. Se vor reproduce fidel toate palatele, piețele, lagunele minunatului oraș de pe Adriatică. Dar nici chiar dolarul nu va putea da noului oraș poezia lagunelor, pitorescul străzilor și bogăția artei care face din Veneția un muzeu fără păreche.

† **Dr. Axente Valea**, avocat stagiar în Iernut, ginerele protopopului nostru Alexandru Papiu, căruia și pe această cale îi trimitem condoleanțele noastre, a adormit în Domnul la 2 Aprilie c. — Fie-i partea cu dreptii!

Parohia română unită — Șăulia.

Nr. 35—1926.

Publicațiune de licitație.

Pentru **edificarea bisericii greco-catolice din Șăulia** (poșta Miheș), județul Mureș, se va ține licitație publică cu oferte închise în ziua de 15 Aprilie 1926 la ora 14 (2 p. a.), valoarea devizului pentru întreprindere fiind Lei 738,129.

Ofertele închise, însoțite de o garanție de 15,000 Lei în număr, ori hârtii de valoare, se vor depune până la ora sus indicată la reprezentanța parohială din Șăulia.

Ofertele vor conține numai rabaturi procentuale și nici de cum sume globale.

Proiectul și condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la oficiul parohial gr.-cat. din Șăulia între orele 8—16.

Șăulia, la 20 Martie 1926

Alexandru Valea

[președinte.

(135) 3—3.

Ion Turc

primcurator.

Convocator

Domnii membri ai Societății meseriașilor și comercianților români din Blaj în virtutea §. 16 din statute sunt invitați la a XIX-a adunare generală ordinară ce se va ținea Duminecă în 18 April 1926, la ora 3 în localul Casinei meseriașilor din loc, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Raport general despre activitatea societății în decursul anului 1925.
3. Raportul casarului pe 1925 și proiectul de budget 1926.
4. Alegerea alor două comisiuni: 1. pentru censurarea raportului general, 2. pentru censurarea rațiunilor de pe 1925 și a proiectului de budget pe anul 1926 precum și înscrierea de membri noi.
5. Alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal.
6. Abzicerea președintelui și a comitetului.
7. Alegerea Președintelui și a comitetului pe un nou perioadă de 3 ani.
8. Votarea mulțumitei tuturor acclora cari au contribuit în ori ce chip la înaintarea și prosperarea societății noastre.
8. Eventuale propuneri.

Blaj, la 8 Aprilie 1926. (102) 1—1

Nicolae Mârza
vice președinte

Ioșif Șiler
secretar provizor

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratei clientele, că fosta firmă

„Buzdughină și Hoza“

Turnătorie de fontă și metal, Sibiu str. Lungă 34
cu ziua de 15 Ianuarie c. a trecut în
singura proprietate a subsemnatului

Vasile Hoza

care conduce mai departe întreaga
întreprindere.

Fabrica execută tot felul de *piese de mașini, mori, motoare* etc. etc. până la greutatea de 2000 kg. bucata.

Având un măestru conducător foarte iscusit, fabrica *toarnă clopote* de cea mai bună calitate, din cel mai bun material și de orice mărime, luând garanța cuvenită.

Cumpăr tuci vechiu și aramă, în orice
cantitate!

Cu toată stima:

V. HOZA

(101) 1—3

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 14—52

Mare asortiment
de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdi bisericești: **Vestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviceul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va com-
vinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Birou de construcție.

Se aduce la cunoștința On. public, subsemnatul am deschis în casele dnei Solomon, calea Regele Ferdinand 74, din Blaj un birou de construcție.

Specialist în construcții de beton armat, întreprind și execut orice lucrare din această branșă. Pregătesc planuri și devize pentru serici, școli, și orice alte clădiri din piatră, beton cărămidă, sau lemn. Fac orice transformări, reclădiri în vechiu.

Planuri de situație a terenurilor conform cerinței Serviciului tehnic al primăriei comunale.

Informații și referințe de amănunt se pot lua în orice timp la biroul mai sus indicat.

(105) 2—?

N. DONESCU
constructor

IMPORTANT!

Comercianții să ia seama:

În cel mai bun centru comercial din Blaj se dau cu chirie **două localuri frumoase pentru prăvălii**, având alături și camerele necesare pentru locuință.

A se adresa proprietarului:

4—? 56

Ștefan Nyergeș.

ALLO, ALLO! VINE ELECTRICA LA BLAJ!

La firma **HENRIC TRENCȘINER**

au sosit celea mai moderne și mai elegante

CANDELABRE pentru prânzitoare, odăi de lucru și cancelarii, dela celea mai simple și mai ieftine până la celea mai luxoase.

CANDELABRE de sticlă, de porțelan, argint de china și alpaca.

LAMPE SIMPLE pentru birouri și mese de scris particulare. Magazin, bine asortat și inepușabil

TOT ACOLO se încaadrează tablouri, se pun geamuri la ferestre și se găsește orice marfă de sticlărie.

Prețuri ieftine, serviciu prompt.

(157) 3—3.

HENRIC TRENCȘINER, Blaj, Str. Regina Maria.